OPINJONI TAL-KUNSILL

tal-10 ta' Marzu 2009

dwar il-Programm ta' Konverġenza aġġornat tal-Estonja 2008-2012

(2009/C 63/02)

IL-KUNSILL TAL-UNJONI EWROPEA

Wara li kkunsidra t-Trattat li jistabbilixxi l-Komunità Ewropea,

Wara li kkunsidra r-Regolament tal-Kunsill (KE) Nru 1466/97 tas-7 ta' Lulju 1997 dwar it-tisħiħ tas-sorveljanza ta' pożizzjonijiet ta' budget u s-sorveljanza u l-koordinazzjoni ta' politika ekonomika ([1]), u b'mod partikolari l-Artikolu 9(3) tiegħu,

Wara li kkunsidra r-rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni,

Wara li kkonsulta lill-Kumitat Ekonomiku u Finanzjarju,

TA DIN L-OPINJONI:

(1) Fl-10 ta' Marzu 2009, il-Kunsill eżamina l-Programm ta' Konverġenza aġġornat tal-Estonja, li jkopri l-perijodu 2008 sa 2012.

(2) L-ekonomija Estonjana bħalissa qed tesperjenza kriżi ekonomika severa. Matul l-2008 diversi fatturi esterni, notevolment iż-żieda fil-kriżi finanzjarja globali u t-tnaqqis tad-domanda esterna, filwaqt li appoġġaw moderazzjoni ta' żbilanċi esterni u interni, komplew iżidu mal-aġġustament kontinwu fid-domanda domestika u kkontribwixxew biex jithaffef it-tnaqqis tal-ekonomija. It-tkabbir fil-paga li jeċċedi bil-kbir it-tkabbir fil-produttività, inkluż fis-settur pubbliku, ikkontribwixxa għat-telf tal-kost-kompetittività matul is-snin preċedenti ta' tkabbir għoli, u l-aġġustament tas-suq tax-xogħol għall-kriżi ekonomika dam. Madankollu, il-moderazzjoni fil-pagi tidher li ġiet stabbilita minn tmiem l-2008. Fil-kuntest tal-qafas tal-bord tal-valuta, il-kundizzjonijiet monetarji u ta' kreditu ssaħħu fl-2008 fost perċezzjonijiet ta' riskju ogħla tal-pajjiż u tkomplija ta' apprezzament tar-rata tal-kambju effettiva reali. Il-finanzi pubbliċi ddeterjoraw b'mod konsiderevoli wara sitt snin ta' bilanċi nominali, bi żbilanċ mistenni ta' madwar 2 % tal-PDG fl-2008 u aktar deterjorament mistenni fl-2009 u l-2010. Minħabba l-ħtiġijiet ta' aġġustament li jirriżultaw mill-iżbilanċi tal-pajjiż, l-awtoritajiet jipprevedu konsolidazzjoni fiskali sabiex jiġi limitat id-deterjorament fiskali, jiġi ffaċilitat il-proċess ta' aġġustament u jgħin biex tinżamm il-fiduċja fis-suq.

(3) Ix-xenarju makroekonomiku li huwa l-bażi tal-programm jistima li l-PDG reali naqas bi 2,2 % fl-2008 u jipprojetta aktar tnaqqis ta' 3,5 % fl-2009. Minn hemm il-quddiem il-PDG hu projettat li jirkupra għal tkabbir ta' 2,6 % fl-2010 u tkabbir ta' medja annwali ta' 4,9 % fl-2011 u l-2012. Ivvalutat fid-dawl tat-tagħrif disponibbli attwalment ([2]), dan ix-xenarju huwa bbażat fuq suppożizzjonijiet ta' tkabbir għall-2009 u l-2010, li jirriflettu valutazzjoni ottimista tat-tkabbir tal-esportazzjoni tas-suq u ma jikkunsidrawx b'mod sħiħ tagħrif aktar reċenti li jirreferi għal aktar deterjorament f'indikaturi ekonomiċi u fiduċjużi. Il-projezzjonijiet tal-programm għall-inflazzjoni jidhru li huma realistiċi u t-tnaqqis fid-domanda domestika u l-iżviluppi tas-suq globali jistgħu jeżerċitaw aktar pressjoni 'l isfel fuq il-prezzijiet. Il-bilanċ estern għandu jitjieb fit-tbassir proviżorju fix-xenarju tal-programm b'rata kemmxejn aktar baxxa minn dik tat-tbassir proviżorju ta' Jannar 2009 tas-servizzi tal-Kummissjoni, minħabba aspettattivi aktar favorevoli dwar id-domanda domestika u suppożizzjonijiet differenti tal-prezz estern.

([1]) ĠU L 209, 2.8.1997, p. 1. Id-dokumenti msemmija f'dan it-test jinsabu fuq il-websajt li ġejja: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm.

([2]) Il-valutazzjoni tqis notevolment it-tbassir proviżorju ta' Jannar 2009 tas-servizzi tal-Kummissjoni, iżda wkoll tagħrif ieħor li sar disponibbli minn dakinhar.

(4) Għall-2008, l-iżbilanċ ġenerali tal-gvern huwa stmat li jkun 2,0 % tal-PDG fit-tbassir proviżorju ta' Jannar 2009 tas-servizzi tal-Kummissjoni, imqabbel ma' mira ta' bilanċ favorevoli ta' 1,3 % tal-PDG stipulata fl-aġġornament preċedenti tal-Programm ta' Konverġenza. Id-deterjorament jirrifletti l-aktar tnaqqis sinifikanti fid-dħul meta mqabbel mal-estimi tal-bidu minħabba li s-sitwazzjoni makroekonomika marret konsiderevolment għall-agħar meta mqabbla ma' projezzjonijiet fl-aġġornament preċedenti tal-Programm ta' Konverġenza. Id-deterjorament fid-dħul, sa ċertu punt, kien ibbilanċjat b'inqas infiq meta mqabbel mal-mira preċedenti wara l-adozzjoni f'nofs l-2008 ta' baġit restrittiv addizzjonali bi tnaqqis fl-infiq fuq bażi wiesgħa.

(5) Il-mira għall-bilanċ ġenerali tal-gvern fl-2009 hi defiċit ta' 1,7 % tal-PDG, li jitqabbel ma' projezzjoni ta' żbilanċ ta' 3,2 % tal-PDG fit-tbassir proviżorju ta' Jannar tas-servizzi tal-Kummissjoni. Il-politika fiskali fuq perijodu qasir ta' żmien hi mmirata li terġa' tikseb il-fiduċja fis-suq u tillimita d-diverġenza mill-valur ta' referenza tat-Trattat, fid-dawl tal-objettiv tal-awtoritajiet tal-adozzjoni tal-euro. It-tkabbir fl-infiq fil-baġit oriġinali tal-2009 kien mistenni jeċċedi t-tkabbir nominali tal-PDG, b'mod partikolari minħabba żieda fil-pensjonijiet bħala riżultat tal-formula tal-indiċizzazzjoni fis-seħħ. L-addozzjoni ta' baġit restrittiv addizzjonali fi Frar 2009 timmira li ġġib it-tkabbir fl-infiq ġeneralment konformi mat-tkabbir ekonomiku nominali mbassar. L-istrateġija tal-baġit għall-2009 tinkludi wkoll xi miżuri b'żieda fid-dħul u posponiment sal-2010 ta' tnaqqis fit-taxxa li kien diġa' ppjanat. B'mod ġenerali, il-pożizzjoni fiskali tal-2009 kif ikkalkolata bil-bidla fil-bilanċ strutturali (nett aġġustat ċiklikament ta' miżuri ta' darba u oħrajn temporanji) hu mistenni li jkun restrittiv, inkluż fil-baġit addizzjonali adottat fi Frar 2009 li jipprevedi ssikkar fiskali 'l fuq minn 3 % tal-PDG fl-2009 skont l-estimi tal-awtoritajiet nazzjonali.

(6) L-istrateġija baġitarja tal-programm fuq perijodu medju hi li tikseb bilanċ favorevoli strutturali, u b'hekk tikseb aktar mill-objettiv fuq perijodu medju attwali (MTO), definit bħala baġit bilanċjat f'termini strutturali ([1]). L-iżbilanċ ta' bażi ġenerali tal-gvern hu mistenni li jonqos għal 1,0 % tal-PDG fl-2010 u jdur għal bilanċi favorevoli ta' 0,1 % tal-PDG fl-2011 u 0,2 % tal-PDG fl-2012. L-aġġustament hu previst li jkun ibbażat fuq l-infiq bit-tkabbir fl-infiq (ibbażat fuq miżuri mhux speċifikati) taħt dak tal-PDG nominali fis-snin kollha mill-2010 'l quddiem. It-tkabbir fid-dħul għandu jirkupra parzjalment wara l-bidla fl-ekonomija, meta wieħed jikkunsidra t-tnaqqis fit-taxxa previst bil-leġislazzjoni eżistenti għall-2010-2012.

(7) Ir-riżultati baġitarji huma soġġetti għal riskji negattivi, b'mod partikolari għall-2009 u l-2010, minħabba li x-xenarju makroekonomiku hu bbażat fuq suppożizzjonijiet favorevoli ta' tkabbir. Madankollu, ir-riskji jonqsu bl-adozzjoni reċenti ta' baġit restrittiv addizzjonali. Ir-ritorn projettat tal-iżbilanċ ġenerali tal-gvern għal bilanċ favorevoli mill-2011 'il quddiem jista wkoll ikun ta' sfida, b'kont meħud tan-nuqqas ta' tagħrif fil-programm fir-rigward tal-miżuri li fuqhom hija bbażata l-konsolidazzjoni fiskali bbażata fuq l-infiq.

(8) L-impatt baġitarju fuq perijodu fit-tul tat-tixjiħ huwa fost l-aktar baxxi fl-UE u għandu jibqa' hekk skont il-programm, anki meta jiġi kkunsidrat l-effett tal-bidla riċenti fir-regola tal-indiċi tal-pensjoni. Il-livell attwali tad-dejn gross huwa baxx ħafna fl-Estonja u ż-żamma ta' finanzi tal-gvern sodi, skont il-pjanijiet baġitarji matul il-perijodu tal-programm, tikkontribwixxi għal-limitar tar-riskji għas-sostenibbiltà fuq perijodu fit-tul tal-finanzi pubbliċi, li bħalissa jinsabu f'livell baxx.

(9) Il-qafas baġitarju hu bbażat fuq regola ta' bilanċ nominali jew bilanċ favorevoli ex ante tal-gvern ġenerali. Għalkemm ir-regola ma għandha l-ebda bażi legali, normalment dejjem kienet rispettata fis-snin qabel il-kriżi ekonomika attwali. Fis-snin reċenti, il-gvern adatta għall-implimentazzjoni tar-regola billi kkunsidra aħjar il-kundizzjonijiet ċikliki tal-ekonomija, minħabba li xi baġits li kienu fil-quċċata taċ-ċiklu ġew adottati minn bilanċi favorevoli ex ante. Madankollu, il-qafas tal-ippjanar tal-infiq jibqa' dgħajjef, minħabba li miri tal-infiq tal-bidu tgħollew sistematikament f'baġits addizzjonali, iffaċilitati bi dħul ogħla milli mistenni fi żminijiet ekonomiċi tajbin preċedenti. Għalhekk huwa partikolarment importanti li jissaħħaħ l-infiq għal perijodu medju ta' żmien u tiżdied l-effiċjenza fl-infiq fil-kriżi ekonomika attwali u jgħin biex jittaffa l-impatt tad-dħul inqas favorevoli fuq il-finanzi pubbliċi. Skont il-Programm ta' Konverġenza, il-gvern għandu l-ħsieb li jersaq lejn baġit abbażi tal-prestazzjoni u d-dovuti, għall-ewwel f'forma ta' proġetti fi prova, bl-għan li jissaħħaħ il-proċess tal-baġit għall-perijodu medju.

([1]) Il-gvern ħabbar li ser jirrevedi u jispeċifika l-MTO li jimplika bilanċ favorevoli f'termini strutturali.

(10) Bil-għan li jiġi stabbilit is-settur finanzjarju, l-awtoritajiet Estonjani żiedu l-kopertura tad-depożitu tal-garanzija mill-ekwivalenti tal-kroon ta' EUR 20 000 għal EUR 50 000 u estendew il-proporzjon tad-depożitu tal-garanzija għal 100 %, it-tnejn li huma b'effett mid-9 ta' Ottubru 2008. Barra minn dan, pakkett ta' proposti leġislattivi biex jagħmlu l-immaniġġjar ta' kriżijiet aktar flessibbli, inkluż billi tiġi stabbilita proċedura mgħaġġla għal intervent tal-Istat, ġie imressaq lill-Parlament f'Diċembru 2008.

(11) F'konformita' mal-Pjan Ewropew ta' Rilanċ Ekonomiku (PERE) li sar ftehim dwaru f'Diċembru 2008 mill-Kunsill Ewropew, l-Estonja, bħala pajjiż li qiegħda tiffaċċja żbilanċi sinifikanti esterni u interni, immirat il-politika baġitarja tagħha biex tikkoreġi żbilanċi bħal dawn. B'kont meħud ukoll tar-riskji għar-riżultat tal-baġit u d-diffikultà biex jiġi żgurat finanzjament ġdid f'kundizzjonijiet aċċettabbli minħabba stmerrija ta' riskju tas-suq, il-pożizzjoni fiskali restrittiva ġenerali ppjanata fl-2009 u l-2010 hi għalhekk tweġiba adegwata. Fil-kuntest tal-Programm Nazzjonali ta' Riforma, l-awtoritajiet Estonjani approvaw għadd ta' riformi strutturali b'impatt baġitarju newtrali jew limitat fuq perijodu qasir, b'mod partikolari miżuri ta' sostenn għas-suq tax-xogħol u l-investiment, filwaqt li kien hemm inqas enfasi fuq miżuri li jsostnu s-setturi industrijali u l-poter tal-akkwist domestiku. Żewġ miżuri ta' sostenn għas-suq tax-xogħol huma l-adozzjoni tal-Liġi modernizzata tax-Xogħol u r-riforma kontinwa tal-Liġi tas-Servizz Pubbliku biex iżżid il-flessibbiltà fis-suq, filwaqt li żżid ir-rati ta' benefiċċju tal-qgħad u twessa' l-firxa ta' benefiċjarji biex ittejjeb is-sigurtà. Dawn il-miżuri huma relatati mal-aġenda ta' riforma għall-perijodu medju u mar-rakkomandazzjoni speċifika għal pajjiż li ġew proposti mill-Kummissjoni fit-28 ta' Jannar 2009 skont l-Istrateġija ta' Lisbona għat-Tkabbir u l-Impjiegi.

(12) Il-pożizzjoni fiskali hi mistennija li tkun restrittiva fl-2009-2011 u ssir espansiva b'mod moderat fl-2012. Għalkemm il-marġni ta' sikurezza kontra ċaqliq ċikliku normali huwa rispettat fis-snin kollha mill-2009 'l quddiem, dan jista' jsir insuffiċjenti, minħabba l-kriżi ekonomika severa, biex jiġi evitat il-ksur ta' 3 % tal-limitu massimu fl-2009 u l-2010. Madankollu, ir-riskji għar-riżultat baġitarju jonqsu bl-adozzjoni tal-baġit restrittiv addizzjonali fi Frar 2009. Filwaqt li jiġu kkunsidrati riskji, ir-ritorn ippjanat għal bilanċ favorevoli jista' wkoll ma jintlaħaqx fl-2011, kif projettat fil-programm. Barra minn dan, l-aġġustament għandu jkun sostnut b'miżuri. Fil-kuntest tal-isħubija tal-ERM II tal-Estonja u l-ħtieġa li titjieb il-kost-kompetittività tal-ekonomija, hija ġustifikata korrezzjoni ta' tkabbir fil-pagi għolja preċedenti.

(13) Fir-rigward tar-rekwiżiti ta' data speċifikati fil-kodiċi ta' kondotta għall-programmi ta' stabbiltà u konverġenza, il-programm fih xi lakuni fid-data meħtieġa u dik mhux obbligatorja ([1]).

Il-konklużjoni ġenerali hi li l-Estonja, filwaqt li qiegħda tiffaċċja kriżi ekonomika severa wara snin ta' tkabbir ekonomiku aqwa minn dak potenzjali, qed tippjana pożizzjoni fiskali restrittiva mill-2009 sal-2011 li hija tweġiba xierqa fid-dawl tal-iżbilanċi eżistenti. Il-kriżi ekonomika qed tiġi aggravata bil-kriżi finanzjarja globali u bid-domanda esterna baxxa. Il-kost-kompettittività dgħajfa, b'mod partikolari minħabba l-perijodu mtawwal ta' tkabbir fil-pagi akbar minn dak tal-produttività, ixekkel ukoll ir-ritorn għat-triq ta' tkabbir sostenibbli. Il-bilanċ ġenerali tal-gvern iddeterjora b'mod konsiderevoli fl-2008 u nbidel fi żbilanċ, wara sitt snin ta' bilanċi favorevoli. Skont il-programm il-gvern ġenerali hu mistenni li jkun fi żbilanċ ukoll fl-2009 u l-2010, bl-izbilanċ jonqos bil-mod il-mod. Meta jiġu kkusidrati r-riskji makroekonomiċi fuq konsolidazzjoni bbażata fuq l-infiq fl-2010, ir-riżultati baġitarji huma soġġetti għal riskji ta' tnaqqis, bl-iżbilanċ nominali possibbilment jeċċedi l-limitu massimu ta' 3 % fl-2009 u l-2010. Madankollu, ir-riskji għar-riżultat baġitarju jonqsu bl-adozzjoni tal-baġit restrittiv addizzjonali fi Frar 2009.

Fid-dawl tal-evalwazzjoni ta' hawn fuq u wkoll minħabba l-ħtieġa li tkun żgurata konverġenza sostenibbli u parteċipazzjoni mingħajr tfixkil fl-ERM II, l-Estonja hija mistiedna biex:

(i) timplimenta l-konsolidazzjoni tal-finanzi pubbliċi fil-perijodu qasir, tiżgura li jinżamm l-iżbilanċ tal-gvern ġenerali taħt it-3 % tal-PDG u tieħu l-miżuri meħtieġa biex ikunu ta' bażi għall-konsolidazzjoni għall-perijodu medju;

(ii) timplimenta politika tal-pagi tas-settur pubbliku biex issostni l-aġġustament tal-ekonomija u ssaħħaħ il-kompettittività;

(iii) tirrinforza l-qafas baġitarju fuq perijodu medju, b'mod partikolari billi ttejjeb l-ippjanar u l-effiċjenza tal-infiq.

([1]) B'mod partikolari, s-suppożizzjonijiet tar-rata ta' skambju effettiva nominali huma nieqsa. Barra minn hekk, qed jiġu użati suppożizzjonijiet għar-rati ta' interessi taż-żona tal-euro, għalkemm dawn jistgħu jkunu ġustifikati bin-nuqqas ta' indikaturi tar-rata tal-interessti EEK.

Tqabbil tal-projezzjonijiet makroekonomiċi u baġitarji ewlienin

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
PDG reali (% bidla)	PK Nov 2008	6,3	− 2,2	− 3,5	2,6	4,8	5,0
	COM Jan 2009	6,3	− 2,4	− 4,7	1,2	m.d.*	m.d.
	PK Nov 2007	*7,4*	*5,2*	*6,1*	*6,7*	*7,0*	*m.d.*
Inflazzjoni HICP (%)	PK Nov 2008	6,7	10,6	4,2	2,8	3,0	3,2
	COM Jan 2009	6,7	10,6	3,2	2,7	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*6,6*	*8,6*	*5,6*	*3,6*	*3,5*	*m.d.*
Distakk fil-produzzjoni (1) (% tal-PDG potenzjali)	PK Nov 2008	8,0	0,9	− 5,7	− 5,9	− 3,9	− 1,7
	COM Jan 2009 (2)	9,0	2,1	− 5,4	− 6,4	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*2,7*	*0,1*	*− 1,2*	*− 1,5*	*− 1,3*	*m.d.*
Self nett ('il barra u 'l ġewwa) vis-à-vis l-kumplament tad-dinja (% tal-PDG)	PK Nov 2008	− 16,9	− 10,5	− 5,1	− 5,0	− 4,7	− 4,7
	COM Jan 2009	− 17,1	− 8,8	− 4,2	− 2,6	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*− 14,0*	*− 9,9*	*− 8,2*	*− 7,8*	*− 7,4*	*m.d.*
Dhul ġenerali tal-gvern (% tal-PDG)	PK Nov 2008	38,2	36,2	38,9	37,8	36,5	35,2
	COM Jan 2009	38,2	36,5	38,2	38,4	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*37,2*	*38,2*	*38,2*	*37,4*	*36,3*	*m.d.*
Infiq ġenerali tal-gvern (% tal-PDG)	PK Nov 2008	35,5	38,2	40,6	38,8	36,4	35,0
	COM Jan 2009	35,5	38,5	41,4	41,6	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*34,6*	*36,9*	*37,2*	*36,5*	*35,5*	*m.d.*
Bilanċ ġenerali tal-gvern (% tal-PDG)	PK Nov 2008	2,7	− 1,9	− 1,7	− 1,0	0,1	0,2
	COM Jan 2009	2,7	− 2,0	− 3,2	− 3,2	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*2,6*	*1,3*	*1,0*	*0,9*	*0,8*	*m.d.*
Bilanċ primarju (% tal-PDG)	PK Nov 2008	2,9	− 1,8	− 1,5	− 0,8	0,3	0,4
	COM Jan 2009	2,9	− 1,8	− 3,0	− 2,9	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*2,7*	*1,4*	*1,1*	*1,0*	*0,8*	*m.d.*
Bilanċ aġġustat ċiklikament (1) (% tal-PDG)	PK Nov 2008	0,3	− 2,2	0,0	0,8	1,3	0,7
	COM Jan 2009	− 0,1	− 2,6	− 1,6	− 1,3	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*1,8*	*1,3*	*1,4*	*1,3*	*1,2*	*m.d.*

		2007	2008	2009	2010	2011	2012
Bilanċ strutturali ([3]) (% tal-PDG)	PK Nov 2008	− 0,1	− 2,4	− 0,1	0,4	1,2	0,7
	COM Jan 2009	− 0,4	− 2,8	− 1,6	− 1,3	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*1,2*	*0,8*	*1,4*	*1,3*	*1,2*	*m.d.*
Dejn pubbliku gross (% tal-PDG)	PK Nov 2008	3,5	3,7	3,7	3,5	3,0	2,8
	COM Jan 2009	3,5	4,3	6,1	7,6	m.d.	m.d.
	PK Nov 2007	*2,7*	*2,3*	*2,0*	*1,8*	*1,6*	*m.d.*

Noti:

([1]) Distakk fil-produzzjoni u bilanċi aġġustati ċiklikament mill-programmi kif ikkalkulati mill-ġdid mis-servizzi tal-Kummissjoni abbażi tal-informazzjoni fil-programmi.

([2]) Ibbażat fuq it-tkabbir potenzjali stmat ta' 4,6 %, 4,1 %, 3,7 % u 3,5 % rispettivament fil-perijodu 2007-2010.

([3]) Bilanċ aġġustat ċiklikament li jeskludi miżuri ta' darba u oħrajn temporanji. Miżuri ta' darba u miżuri temporanji oħra huma 0,4 % tal-PDG fl-2007, 0,2 % fl-2008, 0,1 % fl-2009, 0,4 % fl-2010 u 0,1 % fl-2011; li kollha jnaqqsu l-iżbilanċ, skont l-iktar programm reċenti. Miżuri ta' darba għall-perijodu tal-2009-2010 mhumiex ikkunsidrati bħala ta' natura ta' darba skont it-tbassir proviżorju ta' Jannar tas-servizzi tal-Kummissjoni.

Sors:

Programm ta' Konverġenza (PK); Tbassir proviżorju ta' Jannar 2009 tas-servizzi tal-Kummissjoni(COM); Kalkoli tas-servizzi tal-Kummissjoni